

De Leessleutel in groep 3

De Leessleutel bestaat uit 2 gedeelten. Een A gedeelte en een B gedeelte.

Deel A bevat:

- **Technisch lezen:**
het eerste aanvankelijk lezen tot en met het lezen van minimaal alle klankzuivere woorden van het MKM-type
- **Begrijpend lezen:**
voorbereidende activiteiten, met name in de vorm van begrijpend luisteren
- **Taal:**
diverse activiteiten, met in het bijzonder: de mondelinge taalvaardigheid (luisteren en spreken); speciale aandacht voor de ontwikkeling van de woordenschat (met een basis- en een minimumlijn); een heel voorzichtige voorbereiding op de taaldomeinen spelling en schrijven/stellen; aandacht voor taalbeschouwing

Deel B sluit hierop aan:

- **Technisch lezen:**
het voortgezet aanvankelijk lezen tot en met AVI-niveau E3
- **Begrijpend lezen:**
het achterhalen van woord-, zins- en tekstbetekenis, toepassen van leesstrategieën, soorten teksten, motieven van schrijvers en lezers, enzovoort.
- **Taal:**
inhouden en activiteiten voor alle taaldomeinen (luisteren, spreken, schrijven/stellen, woordenschatontwikkeling, lezen); taalbeschouwing (onder meer: spelling, eerste grammaticale grondbeginselen, taalgebruikssituaties).

Leerdoelen:

Elk thema in De Leessleutel heeft zijn eigen doelen per taaldomein. Hier is een voorbeeld van thema 6.

	basisdoelen	minimumdoelen
lezen	<ul style="list-style-type: none">- kennen de letters ij, f, ui, j- kennen de sleutelwoorden pijn, duif, muis, jaar	<ul style="list-style-type: none">- kennen de letters w, ie, e, z, o, b- kennen de sleutelwoorden wiel, ren, zon, bal
taal	<ul style="list-style-type: none">- kunnen vragen stellen over (een passage van) een verhaal- kunnen vragen over (een passage van) een verhaal beantwoorden	
spreken en luisteren	<ul style="list-style-type: none">- kunnen iets over zichzelf vertellen- kunnen elkaar eenvoudige informatie geven	
taalbeschouwing	<ul style="list-style-type: none">- kunnen stemmingen afleiden uit taalgebruik en benoemen- kunnen zinnen langer en korter maken- kennen het lidwoord een- kunnen een fout in de zin opsporen op grond van de betekenis	

Thema's en themaonderwerpen:

In alle thema's en verhalen van De Leessleutel staat een groep kinderen centraal. De Leessleutel kinderen verkennen en ontdekken de wereld om hen heen. Dat is dan ook het centrale inhoudelijke thema. Elk thema heeft een *anker*; het heeft voor ieder kind herkenbare, gemeenschappelijke trekjes, die aanleiding zijn voor veelsoortige taalactiviteiten.

Organisatie:

De Leessleutel bestaat uit 16 thema's. Hier wordt aan gewerkt in een periode van ongeveer 36 weken. Deze 36 weken zijn inclusief 4 parkeerweken. In de parkeerweken krijgen de kinderen herhalings- en/of verdiepingsstof en worden ze getoetst met de toetsen uit De Leessleutel. De volgende toetsen worden in de loop van het jaar afgenomen:

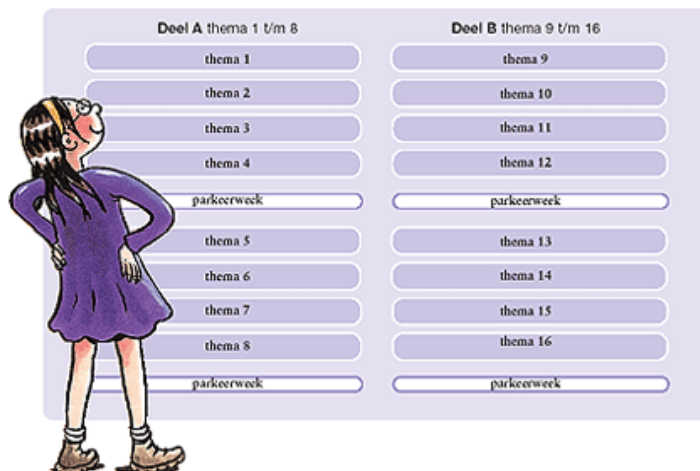
Afnamemomenten toetsen De Leessleutel

thema	1	2	3	4	toets	5	6	7	8	toets
algemene lettertoets					x					x
algemene woordenleestoets										xA
algemeen woorddictee					x					x

thema	9	10	11	12	toets	13	14	15	16	toets
algemene lettertoets					x					
algemene woordenleestoets					xB					xA
algemeen woorddictee					x					x
toets begrip lezen					x					x
algemene tekstleestoets					xA					xB

Elk thema beslaat ongeveer 2 weken. Iedere dag wordt er aan De Leessleutel gewerkt. Binnen het thema wordt er een onderscheid gemaakt tussen instructieve lees-taallessen en de specifieke leeslessen. Ieder thema heeft acht normale instructielessen, de negende is een toetsles en de tiende een extra les voor herhaling, verrijking en remediëring. Daarnaast kent het thema acht specifieke leeslessen.

jaarprogramma:

Alle lessen bestaan uit een lees-taalles en een leesles. Beide lessen hebben altijd dezelfde overzichtelijke opbouw:

- introductie
- instructie
- inoefening
- verwerking
- afsluiting

Lesfase	Tijd	Z	Leertijnen	Lesinhoud	Materiaal
Introductie	10			Terugblik en vooruitkijken Gesprek over het prentenboek	= prentenboek thema 1
Instructie	15-35	+	Stellen	Speurtochtbriefjes	bord, stempelboek blz. 16, mentobladjes
			Spellen	Naamkaartje maken Werkboek plus	kaartjes werkboek plus Nz. 21 t/m 24
			Lezen	Aanbieden letter i Letters oefenen: fluïen Doe net als ik Dobbelspel	verdeelstroken naam, lees en ik, letterkaart i verdeelstrook ik, letterstroken van thema 1 en 2 achterkant themaposter 1 bord, dobbelsteen (één per groepje)
Inoefening	10	+		Werkboek	werkboek blz. 11 en 12, pictogramposter
				Extra inoefening Instructietafel: auditieve oefening met de klank i Herhaling sleutelwoorden en letters Werkboek	kopieerbladen les 6, computer, papier - sleutelboek blz. 17 werkboek blz. 11 en 12
Verwerking	10-25	Z	Lezen/schrijven	Letterblad i Wat kreeg Rik? Ik lees ...	kopieerblad les 6 letterblad kopieerblad les 6 leesblad tijdschriften, papier, schaar, lijn
			Taal	Dit ben ik! Een ik-boek	kopieerblad les 6 taalblad tijdschriften, papier, schaar, lijn
Verwerking extra aandacht				Kleine kring Ondersteuning Tafel voor allemaal Steungeoefening	- - - sleutelwoordprint en -kaart rik
Afsluiting	5-10			Presentatie en reflectie Let op!	werk van de kinderen sleutelboek blz. 18 en 19

voor de kinderen die al kunnen lezen

voor de snelle kinderen
voor de zwakkere kinderen

Zwart is basisstof en blauw is keuzestof

In de themahandleiding wordt elke fase van zo'n les volledig uitgeschreven:

Gesprek over het prentenboek
materiaal: prentenboek thema 1
 Vraag de kinderen een speurtocht uit: wat het prentenboek te maken.
 Laat de kinderen die deel van het verhaal vertellen aan de hand van de plaats van het boek of een afbeelding. Zo krijg de rest zo hebben gedaan als de kinderen van het verhaal!

Instructie 15-35 minuten

Stellen

Speurtochtbriefjes
materiaal: bord, dobbelsteen (16, 21, mentobladjes)
 U tekent een speurtochtbriefje op het bord. Daarop staan een paar (verzonnen) schermen met een pijl naar rechts en een paar ogen met daarnaast een lens. Vraag de kinderen te vertellen wat erop staat. Als er duidelijk ook speurtochtbriefjes gaan maken, kunnen ze naar de voorbeeld klijten voor de rest van de schermen.
 Bijk van de handige in het sleutelboek. De kinderen moeten bedenken en schrijven wat erop de gele bruin staat. Ze kunnen zelf een opdracht uit. Laat de kinderen aan elkaar vertellen wat ze hebben gevonden. Ga kort in op de laatste opdracht, die vrij kan worden ingevuld onder in een andere foto is.
 • De kinderen schrijven ook een woord op het speurtochtbriefje.

EF Regelgevoel en volgreep bij de kinderen. Vraag naar de resultaten en hoe ze een effectieve of moeilijke. U wilt weten dat de kinderen ook problemen kunnen hebben met de opdracht en op te schrijven. Het is niet mogelijk. Vraag naar de kinderen van de opdracht worden. Bij een voorbeeldje kan er nog een andere voorbeeldje.

Spellen

Naamkaartje maken
materiaal: kaartjes
 De kinderen maken een naamkaartje met hun eigen naam.
 • De kinderen mogen ook problemen hun naam aan te schrijven.
 Als kinderen moeite hebben met het schrijven van de eigen naam, laat ze de eerste letters van een naamkaartje op het bord plakken.
 • Het kind of stempelt de naam van het kind naar en de kinderen maken hun naam.
 De kinderen maken een kaartje met daarop alleen de eerste letters van hun naam.
 • Laat de kinderen problemen de naamkaartjes van andere kinderen te lezen of namen van andere kinderen te schrijven.
 In les 6 worden deze naamkaartjes nogmaals gebruikt.

Werkboek plus
materiaal: werkboek plus blz. 11, 12 en 19
 Kinderen die al kunnen lezen en zelfstandig aan het werk zetten met het werkboek plus.
 Geef hiervoor een korte instructie.

Werkboek plus: Maatje 21
 Zeer een kring om het woord dat bij het plaatje past.
 Maak in de lege vakjes zelf een tekening die bij een van de woorden past.

• Thema 1: het ik-boek • De basisschoolhandleiding 6: Winstage 1: Samenwerken

← lesfase, met tijdsbesteding

← zwart is basisstof en blauw is keuzestof

Op een aantal manieren wordt er gedifferentieerd. Soms bestaat er een differentiatie in doelen (basis- en minimumdoelen). Soms in plus- en minopdrachten (in de themahandleiding aangegeven). De leerkracht kan ook variëren in de manier van instructie. Sommige kinderen kunnen na een korte instructie aan de slag; andere komen aan de instructietafel voor een verlengde instructie.

Materiaal binnen De Leessleutel:

leesboek: elke pagina in het leesboek bevat tekst op twee niveaus. De basistekst, met alleen woorden die uit reeds aangeboden en geleerde letters bestaan. En de plustekst, waarin woorden kunnen voorkomen die gevormd zijn uit alle mogelijke MKM-vormen. Kinderen die op een hoog niveau functioneren lezen deze tekst. De leerlingen bewaren hun leesboek in hun la.

sleutelboek: Het sleutelboek dient een aantal doelen: je kan m.b.v. het sleutelboek de leerlingen zich laten oriënteren op de nieuwe lees-taaltaak, je kan er nieuwe leerstof mee aanbieden en die laten inoefenen. Sleutelboeken kunnen ook gebruikt worden om de woordenschat uit te breiden en te consolideren. Er zijn in totaal 4 sleutelboeken. Per 4 thema's 1. De leerlingen bewaren het sleutelboek in hun la.

werkboek: In het werkboek wordt de aangeboden stof ingeoeffend. De stof begint gemakkelijk, is voor ieder kind te doen en eindigt moeilijker, zodat het ook voor de wat betere leerling een uitdaging vormt. Vaak staat onder aan de bladzijde een extra schrijffregel. Hierop schrijven de kinderen die dat al kunnen, woorden op.

pluswerkboek: In het pluswerkboek wordt de aangeboden stof ingeoeffend maar wordt er ook verbreding/ verdieping gegeven. Het plusboekje is voor de leerlingen die op een hoog niveau lezen (ongeveer een jaar voorsprong). Elk thema heeft een plusboekje. Vaak bestaat een les uit 4 te maken werkbladen. De 'pluskinderen' maken minimaal 2 werkbladen.

toetsboek: De toetsen worden in een apart toetsboek gemaakt.

themaposter: De voorkant van de themaposter wordt gebruikt om een thema te introduceren, om instructielessen te verduidelijken. De achterkant van de themaposter wordt gebruikt om woorden en letters in te oefenen.

kopieerbladen: De kopieerbladen worden gebruikt in de lees-schrijfhoek.

thuisboekje: De leerlingen krijgen deze mee naar huis. Ouders kunnen samen met hun kind de stof van het thema inoefenen. In het leesgedeelte leest het kind de grote letters en de ouders de kleine letters in de tekst. Aan het thuisboekje hangt ook een thema woordenkaart. Deze kaart wordt elke twee weken ingeoeffend op school en hopelijk ook thuis. Op school wordt door middel van een stickerkaart bijgehouden of de aangeboden letters/ woorden worden beheerst.

Vriendjeslezen:

Bij vriendjeslezen werken de kinderen in twee-of drietallen samen met en aan teksten die op leeskaarten staan. Ze lezen de tekst niet alleen maar bespreken de inhoud ervan, overleggen er met elkaar over, wisselen meningen uit, stellen elkaar vragen en geven hun mening en commentaar over de vorm en inhoud. Vriendjeslezen gebeurt al vanaf het eerste thema in deel A. In de bak staat een leeskaart met daarop beschreven de specifieke werkvormen van vriendjeslezen.

De leerkracht maakt leesvriendjes naar niveau.

- paars: zwakke lezers
- oranje: gemiddelde lezers
- groen: goede lezers

De Leessleutel en de weektaak:

De leerkracht volgt de jaarplanning van De Leessleutel. Aan elk thema zijn hoeken verbonden. De belangrijkste hoeken zijn terug te vinden op de weektaak.

- De thema hoek (bijvoorbeeld een winkel/ restaurant)
- De spelhoek (de eerste helft van het jaar door de leerkracht uitgezocht ontwikkelingsmateriaal, daarna keuze uit de kieskast)
- Een knutsel/ tekenopdracht
- De lees-schrijfhoek (bijv. werkbladen)
- De luisterhoek (met behulp van een luister CD kan de leerling zelfstandig in het leesboek lezen)
- De boekenhoek
- De computerhoek (met daarin desgewenst het leessleutelprogramma of het leessleutel orthotheek programma).